

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Lenky Lukšíkové Kvalitativna analýza neverbálnych prejavov dominancie u dlhodobých partnerských dvojíc

Práce se věnuje dominanci v partnerském vztahu, a to především jejím neverbálním projevům. V teoretické části autorka začíná obecným pojednáním o neverbální komunikaci a dominanci, jejich významech a specifikách pro partnerskou komunikaci. Text se zde vyznačuje dobrou plynulostí a návazností jednotlivých částí a vyváženě prezentuje různé přístupy a náhledy na věc. Na druhou stranu je v těchto úvodních částech, logicky kvůli velké šíři záběru, text spíš povrchní. Témata a teze jsou do práce vybírána s patrnou logikou věci, ale nedochází už k jejich konfrontaci a občas nejsou dostatečně vysvětlena. Na úroveň bakalářské práce to sice není nic hrozného, ale vzhledem k tomu, že kolegyně Lukšíková má evidentně velký potenciál samostatně pracovat s textem v humanitním typu výzkumu, je škoda, že nedokázala text dovést na ještě větší úroveň. Práci jsem bohužel z velké části viděla prakticky až hotovou, lituju, že jsem neměla možnost formou průběžných konzultací vést kolegyni k tomu, aby ještě zlepšila práci s literaturou. (Na druhou stranu, moc si nestěžuju, mám před sebou výbornou bakalářskou práci, s jejíž tvorbou jsem neměla žádnou práci.)

Postupně k dalším kapitolám, které se zaměřují na užší téma – neverbální projevy dominance, dále zúženě na problematiku partnerských vztahů – se text zhutňuje, zajímavě zpracovává i méně známé autory a velmi vhodně se zaměřuje na studie, které jsou nejdůležitější pro navazující kvalitativní studii. Například cituje studie pracující se sebehodnocením participantů při zpětném sledování videonahrávek vlastního chování, jejichž prostřednictvím podporuje vhodnost metodiky vlastního výzkumu, který pracuje rovněž se zpětným přehráváním videí. Přesto i tady je znát nedostatek zkušeností v kombinaci s absencí konzultací a text je nedotažený. Například v kapitole Neverbálna komunikácia v partnerských vzťahoch v situáciách konfliktu nejprve uvádí, že zájem vědy se soustředí na „Neverbální komunikaci jako indikátor afektivní atmosféry v blízkých vztazích... a Správnost a nepochopení neverbálních signálů v manželství“, ale dále se těchto témat nepříliš drží: Cahnovy (1990) psychologické determinanty destruktivních partnerských konfliktů se vůbec netýkají neverbální komunikace, tudíž mi není jasné, proč jsou uvedeny, dále je obšírně pojednán výzkum neverbálního doprovodu negativních a pozitivních sdělení, kde mi také není jasná vazba na dominantní/submisivní chování případně konflikt, 3 typy manželství podle Burrella a Fitzpatricka (1990) jsou jistě zajímavé pro téma práce, ale zařazení do této kapitoly opět postrádá jasnou logiku. Jediným tématicky správně zařazeným výzkumem se mi zdá být studie Newton a Burgoon (1990). Následující parafrázovaná studie Feeney a kol. (1999) sice možná tématicky vyhovuje, ale je popsána tak nedbale, že není možné příliš pochopit, o co v ní šlo. Podobným způsobem by bylo možné se vyjádřit k dalším kapitolám.

Praktická část podobně jako teoretická jasně ukazuje autorčinu schopnost systematické práce a analytického uvažování. Pokládá si jasné otázky, podrobně prezentuje metodu a předkládá systematický a úplný přehled výstupů kvalitativní studie. V kapitole Interpretace dat a Diskuze (bohužel zřejmě vlivem nějakého posunu v řádkování došlo k tomu, že většina titulků kapitol je umístěná na konci stránky, takže orientace v nich je velmi obtížná, ale text je plynule navazující, takže i bez kapitol je možné ho číst) jsou prezentovány nejhodnotnější rozbory a srovnání vlastních výsledků s předchozími studiemi zahraničních autorů i našeho týmu, vesměs velmi kultivovaně, erudovaně a přehledně psané. Takto si školitel představuje, že má vypadat, když student vytěží maximum z vlastních výsledků. Na druhou stranu se zde hodí připomenout, že kolegyně Lukšíková, na rozdíl od řady svých kolegyň měla velmi malou práci se sběrem dat (prakticky žádnou, protože data

za ni sbíraly její kolegyně) i hrubou analýzou a tudíž měla výhodu, že jí zbyl čas a energie na obšírné interpretace. V praktické části se také dopustila několika chyb, které je třeba zmínit. Zprvu uvádí, že pracuje s definicí dominance, jako prostředku vyjadřování moci. Pokud ale vycházíme z instrukce, kterou dostali respondenti během zpětného hodnocení videa (a měli bychom z ní vycházet), pak tato definice neodpovídá, měli totiž popisovat všechny taktiky, kterými lidé prosazují svůj názor nebo postoj/strategie, které vedou k tomu, že člověk dosáhne svého... O moci není ani zmínka. Instrukce by možná měla být uvedena i v textu práce, nejen v příloze, protože její text je právě z výše uvedeného poměrně zásadní. A hlavně by měla být uvedena podoba zadání tak, jak byla skutečně použita, a ne v připravované, ale omylem nepoužité podobě. Když už jsem u instrukce, tak upozorňuji, že v ní stále zůstávají minimálně 4 pravopisné chyby. Z jiného soudku - první řádek projevů v tabulce 4, týkající se Kontroly + Prosazující se strategie dominování, se neshoduje s textem – zřejmě je omylem uveden popis aktivní prosazující se substrategie místo společných charakteristik prosazující se strategie.

Na závěr bych ráda vyslovila přání, aby kolegyně Lukšíková alespoň příště využila toho, že proces konzultování rozepsané práce je to, co studenta posouvá a učí novému. Na obhajobě už není prostor pro zlepšení pracovního stylu. V kontextu obvyklých bakalářských prací nicméně tuto práci hodnotím jako výbornou.

Jitka Lindová